

موضوع مورد بررسی (دستور کار)

- بررسی موضوع تغییر گسل در طرح تفصیلی جنوب غرب مشهد و روند مطالعات انجام شده از سوی اداره کل زمین شناسی و اکتشافات معدنی منطقه شمال شرق

در چهل و پنجمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۳، ضرورت پیگیری تصویب مطالعات انجام شده پیرامون گسل واقعی مورد تاکید قرار گرفت.

«علی اکبر لبافی»، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گو، در ابتدای جلسه اظهار کرد: پیرو جلسه گذشته و به درخواست کمیسیون خدمات فنی و مهندسی اتاق، مقرر شد که نشستی تخصصی پیرامون تصویب محل گسل جدید در طرح تفصیلی مشهد داشته باشیم. در این رابطه دستگاه‌هایی همچون شهرداری، راه و شهرسازی، اداره کل زمین شناسی و... دخیل هستند. ما موضوع را به دستگاه‌های ذی ربط منعکس کردیم؛ اما صرفاً ۲ دستگاه در این خصوص به دبیرخانه شورای گفت و گو پاسخ دادند. از این رو با برگزاری این نشست، درصد هستیم نتیجه‌نهایی به شورای گفت و گوی استان منعکس شود.

رضا احدیان، رئیس انجمن توسعه و سرمایه‌گذاری و عمران خراسان رضوی تصریح کرد: پس از ابلاغ طرح‌های تفصیلی، محدوده‌هایی به منظور بلندمرتبه‌سازی در طرح‌های تفصیلی مشخص شدند؛ طبق طرح مذکور، انبوه‌سازان برای ساخت ۴ برج در منطقه هفت تیر از شهرداری مجوز گرفتند و هزینه صدور پروانه نیز به شهرداری پرداخت گردید؛ اما از ساخت و ساز در محل مزبور به بهانه قرار گرفتن روی گسل ممانعت می‌شود.

احدیان گفت: تقاضای انبوه‌سازان تشریح دلیل جا به جایی گسل است که این موضوع بسیار تخصصی است و دستگاه‌های ذی ربط باید در این رابطه پاسخگو باشند.

رئیس انجمن توسعه و سرمایه‌گذاری و عمران خراسان رضوی یادآور شد: شهرداری از انبوه‌سازان بابت صدور پروانه هزینه دریافت کرده است. در واقع شهرداری براساس نظر شورای عالی راه و شهرسازی که دستور بلندمرتبه‌سازی در برخی از بافت‌های شهر مشهد داده، عمل کرده است. وی خاطر نشان کرد: در بسیاری از کشورهای دنیا مانند ژاپن گسل وجود دارد اما در تمام این کشورها ساخت و ساز براساس معیارها و ملاک‌هایی صورت می‌گیرد. هیچ‌گاه انبوه‌سازان بر روی گسل واقعی ساخت و ساز نمی‌کنند، چرا که

جان مردم در خطر است. تنها تقاضای انبوه سازان آن است که محدوده گسل واقعی و قانونی (گسل فعلی) مشخص شود تا براساس استانداردهای لازم نسبت به ساخت و ساز اقدام کنند. در غیر این صورت ساخت و ساز توجیهی ندارد. این مساله باید با هم افزایی حل و فصل شود. تقاضای بنده این است که ارکان استان در مقام گفت و گو و پیدا کردن راه حل نتیجه نهایی را منعکس کنند. وی یادآور شد: نظام مهندسی، شهرداری، سازمان زمین شناسی و راه و شهرسازی باید جلسه ای در این رابطه برگزار کنند و به نتیجه مشترکی برسند. دستگاه های ذی ربط باید استانداردهای موجود را سریعاً مطرح کنند. ما نیز تابع نظر آنان خواهیم بود.

در حال حاضر مساله گسل برای جلوگیری از صدور پروانه های ساختمانی موضوعیت ندارد

در بخش دیگری از نشست، شیرازی، مدیر کل امور شهرسازی شهرداری مشهد با طرح این سوال که در حال حاضر با جا به جایی گسل چه مانع کسب و کاری ایجاد شده است؟ تصریح کرد: شهرداری مرجع صدور پروانه های ساختمانی است و تاکنون اگر جلوی ساخت و سازی گرفته شده است، بنا به دلایل دیگری بوده است نه گسل. لذا در حال حاضر مساله گسل برای جلوگیری از صدور پروانه های ساختمانی موضوعیت ندارد.

وی خاطرنشان کرد: سازمان زمین شناسی قبل از سال ۹۹ مطالعه اولیه در خصوص گسل داشته که در آن مطالعات حدود کلی از گسل مشخص تعیین شده است. بررسی دقیقتر ابعاد این گسل نیازمند مطالعات بیشتری بود که سازمان زمین شناسی با کمک مالی راه و شهرسازی مطالعات دقیق را آغاز کرد.

شیرازی یادآور شد: شورای عالی شهرسازی قبل از تطبیق این مطالعات و به دلیل ابلاغ اسناد خود مجبور شد به همان مطالعات اولیه گسل بر روی طرح های تفصیلی اکتفا کند. بر همین اساس طرح تفصیلی ابلاغ شد؛ اما مطالعات جدید سازمان زمین شناسی حاکی از آن است که برخی از گسل ها ادغام شده اند و گسل شمالی در منطقه کشف رود واقع شده است.

مدیر کل امور شهرسازی شهرداری مشهد ادامه داد: در همین راستا سازمان بازرسی، اداره کل راه و شهرسازی و نظام مهندسی برای بررسی موضوع در جلسه ای گرد هم آمدند. سازمان بازرسی عنوان کرد که اگر سازمان زمین شناسی رسماً جا به جایی گسل را اعلام کند، نتیجه اعلام گردد. سازمان زمین شناسی نیز رسماً مطالعات جدید، قطعی و فرآیند اعلام آن را مشخص کرد. وی با بیان اینکه ۳۷ نفر به طرح تفصیلی و گسل قانونی معترض بودند، افزود: به رغم آن که بلندمرتبه سازی منبع درآمدی برای شهرداری محسوب

می شود؛ اما شهرداری متوجه شد که با جا به جایی گسل، محدوده آن بر روی طرح های بلندمرتبه سازی واقع می شود این در حالی بود که بسیاری از انبوه سازان زمین خریداری کرده و برخی به دنبال اخذ پروانه بودند.

شیرازی تصریح کرد: از تهران به ما اعلام کردند که بحث جا به جایی گسل در اختیار استان ها نیست و این مساله باید در مرکز کشور تصمیم گیری شود و نتیجه بررسی به شورای عالی شهرسازی ارسال و پس از آن ابلاغ شود. بر همین اساس تصمیم بر آن شد تا زمانی که فرآیند تصویب گسل در شورای عالی شهرسازی نهایی نشده، مبنای عمل گسل قانونی باشد نه گسل واقعی. علاوه بر این در گذشته تصور بر این بود که موضوع خطر پذیری زلزله در مشهد بسیار است اما براساس ارزیابی سازمان زمین شناسی تهران درصد خطرپذیری کم و متوسط ارزیابی شده است. با طرح این مساله مشکل ۳۵ نفر از ۳۷ نفر حل شد و ۲ نفر باقی مانده به دلیل قرار گرفتن در محدوده گسل نتوانستند نسبت به ساخت پارکینگ اقدام کنند.

مدیر کل امور شهرسازی شهرداری مشهد خاطر نشان کرد: شهرداری نمی تواند در خصوص تایید و رد این موضوع تصمیمی اخذ کند. پیشنهاد شهرداری آن بود که این مساله به اداره کل راه و شهرسازی استان ارجاع داده شود تا در جلسه برگزار شده در راه و شهرسازی مختصات گسل مشخص گردد.

وی ادامه داد: بسیاری از انبوه سازان به جای آن که دغدغه گسل آتی را داشته باشند، عنوان کردند که جا به جایی گسل به کسب و کارشان لطمه زده است. گسل واقعی در مطالعات موخر سازمان زمین شناسی مشخص شده است و در حال حاضر جلوی فعالیت هیچ سرمایه گذاری گرفته نشده و هیچ سرمایه گذاری در این رابطه درگیر نیست.

مدیر کل امور شهرسازی شهرداری مشهد یادآور شد: ۱ تیرماه ۱۴۰۰ موضوع گسل مطرح بوده و ۱ مردادماه ۱۴۰۰ نامه زدیم که جزییات ضرایب گسل را به ما اعلام کنند که راه و شهرسازی ۲ هفته پیش در این رابطه به ما پاسخ داد. حال سوال اینجاست چرا باید گسل بر روی نقشه تعریف شود اما مشخصات آن یک سال بعد به شهرداری ارائه گردد؟ شیرازی با بیان اینکه موضوع گسل در تمامی پروانه های ساختمانی از ۱ فروردین ماه ۱۴۰۰ درج شده است، افزود: در واقع اعتراض مردم نشأت گرفته از عدم پاسخگویی به موقع اداره کل راه و شهرسازی به شهرداری در خصوص ارائه مشخصات گسل بوده است. وی یادآور شد: آن چه مسلم است نظر مقام قضایی باید حسن ختام باشد و ملاک عمل دستگاه های ذی ربط قرار بگیرد. تمام سازمان ها باید بابت عدم پاسخگویی، ترک فعل، قصور، ارائه اطلاعات غلط و ... پاسخگو باشند، چرا که بحث جان مردم در میان است.

در بافت شهری تشخیص گسل دشوار است

در ادامه، هادی شریفی، معاون زمین شناسی سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی منطقه شمال شرق کشور تصریح کرد: در کارگروه مخاطرات زلزله عنوان شد که برای ۵ کلانشهر باید حریمی بابت گسل در نظر گرفته شود. آن چه مسلم است مشخص کردن گسل از قطعیت برخوردار نیست، چرا که در بافت شهری تشخیص گسل دشوار است. وی خاطر نشان کرد: به طور مثال در تهران اعلام شد که برای موضوع گسل ۱ کیلومتر حریم لحاظ شود. ما تصمیم گرفتیم خطی را به عنوان گسل بپذیریم اما به دلیل عدم قطعیت حریمی برای آن تعیین نکردیم. پس از آن مشخص شد که حریمی ۱۵۰ متری برای گسل در نظر گرفته شود که این رقم برای حریم بسیار است و در بافت شهری، لحاظ کردن این مترها به عنوان حریم عملاً امکان ناپذیر است. براین اساس مقرر شد این مترها برای سازمان های دولتی، مدارس، جایگاه های سوخت و ساختمان های حساس اعمال شود. شریفی یادآور شد: فرآیند تعیین حریم به دلیل جا به جایی گسل نیازمند مطالعات است و با نرخ جا به جایی می توان حریم گسل را مشخص کرد.

معاون زمین شناسی سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی منطقه شمال شرق کشور ادامه داد: به شهرداری اعلام کردیم برای ساختمان های بلندمرتبه و حساس از سازمان زمین شناسی استعلام بگیرند که شهرداری اعلام کرد انبوه سازان قبل از ساخت می توانند استعلامات لازم را از ما اخذ کنند.

وی با اشاره به اینکه استان دارای زمین شناسان قدر و متخصصی است و نیازی نیست از تهران برای مشهد تصمیم گیری شود، افزود: سازمان زمین شناسی مطالعات و مکاتبات لازم را با دستگاه های ذی ربط انجام داده است و ما به ابلاغ یا عدم ابلاغ مطالعات موخر ورود نمی کنیم.

شریفی خاطر نشان کرد: فرآیند تصویب گسل جدید و بازه زمانی آن باید مشخص شود. در واقع باید مشخص شود که این گسل توسط چند مرجع بایستی ارزیابی و بررسی شود. این مساله باید در شورای فنی بررسی گردد و پس از آن به شورای عالی راه و شهرسازی ابلاغ شود.

در بخش دیگری از نشست، سعید سروش، معاون شهرسازی و معماری اداره کل راه و شهرسازی خراسان رضوی با بیان اینکه گسل جدید باید در شورای فنی مورد بررسی قرار بگیرد، تصریح کرد: قانون مدیریت بحران کشور سال ۹۸ مصوب شده و براساس ماده ۱۴ این قانون وظایفی برای مرکز تحقیقات وزارت راه و شهرسازی تعریف شده است. شهرداری

می داند که گسل باید توسط شورای عالی راه و شهرسازی مصوب شود تا مراحل قانونی خود را طی نماید؛ اما ۳۷ نفر از معترضین از ما طلب گسلی داشتند که راه و شهرسازی از جلسه برگزار شده درباره آن اطلاعی نداشت.

لبافی در جمع بندی این نشست عنوان کرد: با پیگیری های دبیرخانه شورای گفت و گو، سازمان زمین شناسی مکلف است مطالعات اخیر خود را پیرامون گسل جدید حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز به اداره کل راه و شهرسازی منعکس کند تا پس از جمع بندی نهایی به شورای فنی استان جهت تصویب نهایی ارسال شود.

جمع بندی و مصوبات

ردیف	مصوبات جلسه	مسئول پیگیری	مهلت پیگیری
	<p>تصمیمات و توافق های دبیرخانه شورا، پیرامون تسریع در روند پیگیری، تصویب گسل واقعی حسب مطالعات انجام شده</p> <p>موضوع بررسی تغییر گسل در طرح تفصیلی جنوب غرب مشهد و روند مطالعات انجام شده از سوی اداره کل زمین شناسی و اکتشافات معدنی منطقه شمال شرق: " در جلسه مطرح و مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.</p> <p>نظربه اینکه طرح تفصیلی حوزه جنوب غرب مشهد، به عنوان اولین طرح تفصیلی جدید شهر مشهد در اوایل شهریور سال ۱۴۰۰ اجرایی و به مناطق ۹ و ۱۱ شهرداری مشهد ابلاغ گردید و در این طرح به استناد ضوابط عام مکان یابی و استقرار ساختمان های بلند مرتبه مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری و همچنین ویژگی های خاص حوزه جنوب غرب از یکطرف و ساختار کالبد فضایی حوزه و بلندمرتبه های شکل گرفته در وضع موجود از طرف دیگر، محدوده های مسکونی بلندمرتبه در قالب سه دسته شامل پهنه های بلندمرتبه مصوب (ذکریای ۲ و حاشیه امام علی در مالکیت آستان قدس)، پهنه بلندمرتبه پیشنهادی (حاشیه کال چهل بازه)، لبه بلندمرتبه آسیب دیده (در محدوده گلشن، صارمی و هاشمیه ۱۰) همراه با ضوابط خاص</p>		

	<p><u>اداره کل راه و</u> <u>شهرسازی استان،</u> <u>شهرداری مشهد</u> <u>اداره کل زمین</u> <u>شناسی منطقه شرق،</u> <u>کمیسیون خدمات</u> <u>فنی و مهندسی اتاق</u> <u>دبیرخانه شورا</u></p>	<p>هر دسته پیش بینی گردیده است. ضمن اینکه در طرح تفضیلی تنها پهنه های (یا لبه های) دارای قابلیت بلندمرتبه پیشنهاد گردیده است و احداث بنا بر اساس ضوابط مشروط به رعایت و حصول شرایط مورد اشاره است.</p> <p>همچنین شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۶ و پیرو جلسه ۱۴۰۰/۷/۲۴ کمیته تخصصی مقررات، لوایح و سیاست گذاری شورای عالی (کمیته فنی شماره ۴)، مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۷ کمیسیون ماده ۵ شهر مشهد در خصوص "ضوابط عام بلندمرتبه سازی طرح تفصیلی حوزه جنوب غرب شهر مشهد" را مورد بررسی قرار داده و ضمن تصویب ضوابط مذکور با اصلاحات و ملاحظات مشروح ذیل، مقرر نمود در سایر حوزه های هفتگانه برنامه ریزی شهر مشهد نیز ضوابط بلند مرتبه سازی به صورت جمع شده تهیه و به دبیرخانه شورای عالی ارسال شود.</p> <p>در این ضوابط صراحتاً عنوان شده است، بررسی عوامل زمین شناختی و ژئوتکنیکی از جمله عوامل لرزه ای، زمین لغزش، فرونشست زمین، فروریزش، رگآبها و قنوات، پریود طبیعی خاک، خاک نرم و روانگرایی در کلیه پهنه بلند مرتبه پیشنهادی ضروری است.</p> <p>لذا به استناد مطالعات پروژه تدقیق گسل های شهر مشهد و ارسال مستندات و گزارش نهایی آن توسط اداره کل زمین شناسی و اکتشافات معدنی شمال شرق (مشهد) و مکاتبات صورت گرفته با مراجع ذیربط و تاییدیه کمیته داوری در خصوص تعیین محل گسل واقعی، به اتفاق آراء تصمیمات زیر اتخاذ و مقرر گردید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>ضمن طرح موضوع در جلسه شورای گفت و گو، فرآیند تصویب گسل واقعی به استناد مطالعات اداره کل زمین شناسی منطقه شمال شرق (مشهد)، حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز، توسط اداره کل راه شهرسازی استان جهت طی مراحل قانونی در شورای فنی استان تعیین و تکلیف نهایی و پیگیری گردد</u>
--	--	--